

Türkiye'de ve dünyada turizm içerikli bibliyografyalar ve indeks'ler..

DR. NAZMI KOZAK

I. GİRİŞ

Günümüzde dünya yeniden yapılıyor, gün geçmiyor ki yeni bir uygulama gündeme gelmesin; insan yaşamını kolaylaştırmasın. İnsanoğlunun yalnızca tarihin başlangıcıyla gündeme gelen yeni buluşları, aşama aşama ve giderek hızlanarak günümüze ulaşmış durumda. Şimdilerde olaylar, araştırmalar ve teknikler öylesine gelişti ki; 1000-2000 yılları insanının ömrü boyunca yaşadığı deneyimlerini ve öğrendiği bilgileri, neredeyse birkaç dakikada öğreniyoruz. Bir başka anlatımla günümüzün insanı, geçmiş dönemlerin insanlarıyla karşılaştırıldığında "yüzbinlerce yaş"a sahiptir.

Bugünün insanını "dünkü insan"dan farklı kılan nedir öyleyse? Bu soruya verilecek yanıt, kuşkusuz "bilgi" olmalıdır. Birden fazla yerde aynı zamanda kullanılabilen bilgi, günümüz dünyasının bütün iktisadi, sosyal ve kültürel etkinliklerinin tek belirleyicisi durumuna ulaşmıştır. Yazar Alvin Toffler'in kitaplarında* açıkladığı insanoğlunun iktisadi evrim teorisine göre, günümüz insanı şimdilerde "Üçüncü Dalga Uygarlığı"nı yaşamaktadır. Üçüncü Dalga Uygarlığı'nın tek belirleyici gücü ise, bilgidir.

Kuşkusuz bilgiyi oluşturan unsurların sayısı çoktur. Ancak her ne olursa olsun, bilgiye sahip olmak günümüz dünyasının en değerli servetidir. 21. yüzyıla girilmesine birkaç yıl kala şirketlerin gücü artık, sahip oldukları "bilgi kaynakları" ile ölçülmektedir. "İkinci Dalga" teknolojileri ürünlerinin, diğer bir deyimle Sanayi Devrimi' sonrası dönemlerin ürünü olan mal ve hizmetlerin günümüzde hemen hemen bütün şirketler ve devletler tarafından üretilebildiği düşünülürken, rekabetin en önemli be-

lirleyicisinin "bilgi" olacağı kuşku götürmez bir gerçektir. Bilgiye ulaşmanın ise iki önemli yolu vardır: Bunlardan ilke bilgiye onu üreterek sahip olmak, diğeri başkalarının üretmiş olduğu bilgiye ulaşmaktır.

Bilginin üretilmesindeki birinci yol, "araştırma - geliştirme" faaliyetlerinden geçmektedir. İkinci yolun da çeşitleri bulunmaktadır. Var olan bilgiye ulaşmanın yolu ise, iki önemli unsurun gerçekleştirilmesinden geçmektedir. Bunlardan ilki, bilginin sistematik olarak üretilmesi ve kullanıma uygun hale getirilmesidir. İkinci unsur da, bilgiye gereksinime olan kişinin bilgiye nasıl ulaşılacağını bilmesinde odaklaşmaktadır.

Üretilen bilginin kullanıma uygun hale getirilmesinin bir yolu olarak karşımıza "Genel Başvuru Kaynakları" çıkmaktadır. Bunlar, belli sistematik kurallara göre hazırlanmışlardır. Genel Başvuru Kaynakları da kendi aralarında birkaç türe ayrılırlar. Genel Başvuru Kaynakları'nın en önemli türlerinden biri bibliyografyalardır.

Bibliyografyalar, "bilgi"ye ulaşmada en önemli kılavuzdur. Bibliyografyalar, bilginin hangi yayında bulunduğunu gösteren çoğunlukla sistematik oluşturulmuş çalışmalar olmasının yanı sıra, ülkelerin bilimsel çalışmalarının da hangi düzeyde olduğunu gösteren ipuçlarını taşırlar. Zira, bibliyografya derlemelerinin önemli rakamlara ulaştığı ülkelerde bilimsel çalışmaların düzeyi genellikle yüksek olmaktadır.

II. BİBLİYOGRAFYA NEDİR?

Genel başvuru kaynaklarının bir türü olan bibliyografyalar, araştırmalar sırasında ortaya çıkan gereksinimlerin giderilmesini birtakım araçlarla kolaylaştırma düşüncesinin pratikteki sonuçlarından birisidir. Bibliyografya hazırlama eyleminin altındaki en önemli amaçlardan birisi, insan yaşamını

ABSTRACT

INTERNATIONAL TOURISM BIBLIOGRAPHIES AND INDEXES

The article presents a compilation of tourism related indexes and bibliographies organized by specific topics. The recent increase of such indexes and bibliographies are discussed globally and more specifically, for Turkey.

Nazmi Kozak, P.O. Box. 589, Yenışehir - Ankara, Turkey.

Nazmi Kozak: Lisans, Çukurova Üniversitesi Mersin Turizm İşletmeciliği ve Oteldiklik Yüksekokulu (1986); yüksek lisans, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı (1991); doktora, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı (1996). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin sorumlu yazarları müdürü.

* Alvin Toffler, dünyanın iktisadi evrimini "Gelecek Şoku" (1970), "Üçüncü Dalga" (1980) ve eşi Heidi Toffler ile "Savaş ve Anti Savaş" (1992) ve "Yeni Bir Uygarlık Yaratmak: Üçüncü Dalga'nın Politikası" adlı kitaplarında açıklanmaktadır.

birtakım araçlarla kolaylaştırma düşüncesi yatmaktadır (Ağaoğlu 1985, s. 12).

Bibliyografyalar da kendi aralarında türlere ayrılırlar. Bibliyografyaların ortak özelliklerine göre sınıflandırılmasıyla aşağıdaki türlere ulaşılmıştır (Ağaoğlu 1995, s. 12):

1. Amaç açısından;

- Yayınların tam kaydını yapan bibliyografyalar,
- Haber veren bibliyografyalar,
- Yayın öneren bibliyografyalar.

2. İçerdikleri konular açısından;

- Genel bibliyografyalar,
- Tek bir konuya ayrılmış bibliyografyalar.

3. Zaman açısından;

- Süreli bibliyografyalar,
- Geriye dönük bibliyografyalar,
- Günlük bibliyografyalar.

4. Yöneldikleri coğrafya alanı açısından;

- Uluslararası bibliyografyalar,
- Ulusal bibliyografyalar,
- Yöresel bibliyografyalar.

5. Yayın türü açısından;

- Dergi bibliyografyaları,
- Makale bibliyografyaları,
- Tez bibliyografyaları.

6. Bibliyografya hazırlama yöntemi açısından;

- Birincil bibliyografyalar,
- İkincil bibliyografyalar.

7. Yayınları bildirme yöntemi açısından;

- Çözümleyeci bibliyografyalar,
- Eleştiren bibliyografyalar.

8. Bibliyografya basamakları açısından;

- Birincil basamaktan bibliyografyalar,
- İkincil basamaktan bibliyografyalar,
- Üçüncü basamaktan bibliyografyalar.

9. Sınıflandırma yöntemlerine göre;

- Alfabetik bibliyografyalar,
- Sistematik bibliyografyalar,
- Kronolojik bibliyografyalar.

10. Kapsam açısından;

- Sadece seçilen eserleri veren bibliyografyalar,
- Bütün eserleri vermeyi amaçlayan bibliyografyalar.

11. Kişi bibliyografyaları.

Yukandaki ayınmda yer alan "içerdikleri konular açısından ve yöneldikleri coğrafi alana göre bibliyografyalar" sınıflandırmasına giren bu bibliyografya çalışmasında, Türkiye'de ve dünyada turizm ve ilgili alanlarında hazırlanmış bibliyografya derleme çalışmalarının kısa dökümü açıklamaları ile birlikte verilmektedir. Bu çalışmadan güdülen amaç, dünyada ve özellikle de Türkiye'de düzenli olarak bütün bibliyografya kitaplarının bulunabildiği bilgi merkezlerinin olmayışı dolayısıyla bu alanda çalışmalar yapmakta olan araştırmacıları aşağıda sıralanan bibliyografya çalışmaları hakkında bilgilendirmektir.

III. TÜRKİYE'DE TURİZM İÇERİKLİ BİBLİYOGRAFYA ÇALIŞMALARI

Dünyada Turizm ve İlgili Alanlarında Yayınlanan Dergiler, Nazmi Kozak, Anatolia Dergisi, Mart-Haziran 1996, ss.80-91.

Dünya genelinde turizm ve yakın alanlarında yayınlanan dergilerin tanıtıldığı bu çalışma, Nazmi Kozak tarafından hazırlanmış ve Anatolia Dergisi'nin Mart - Haziran 1996 sayısında yayımlanmıştır. Çalışma, dört aşamalı olarak yürütülmüştür. Birinci aşamada dünyanın önde gelen bilimsel ve popüler bilim içerikli turizm dergileri tanıtılmıştır. İkinci aşamada ise 98 turizm dergisine ait bilgiler yer almaktadır. Söz konusu bilgiler, derginin "yıllık sayı toplamı", "yıllık abone tutarı", "yazıların içeriği", "dili", "derginin konusu", "yayınlandığı ülke" ve "editörünün adı" şeklinde sıralanmaktadır. Yukarıda yer alan bilgileri elde edilemeyen ancak literatür incelenmeleri

Bu çalışmada, Türkiye'de ve dünyada yayımlanmış ulaşılabilen bibliyografya çalışmalarının coğrefi (Türkiye ve dünya) ve alfabetik şekilde sınıflandırılarak kısa açıklamaları verilmiştir.

sırasında yalnızca isimlerine rastlanan dergilere tablo şeklinde yer verilmiştir. Çalışmanın dördüncü ve son aşamasında ise, söz konusu dergilerin Türkiye'deki hangi kütüphanelerde bulduklarına ilişkin bazı bilgiler yer almaktadır.

Sistematiik Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası, 1929 - 1984 (Yüksek Lisans Tezi) Bülent Ağaoğlu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1985, 148 sayfa.

Bülent Ağaoğlu tarafından Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı'nda yüksek lisans tezi olarak 1984 yılında hazırlanmıştır. Çalışma, 1929-1984 yılları arasındaki eserleri içeren Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyasıdır. Kapsamları çerçevesinde hem bibliyografya, hem de dayandığı hiyerarşik sınıflandırma sistemi bakımından Türkiye'de bu konuda yapılan öncü bir çalışmadır. Toplam 1983 künyeli "Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası", taranan kütüphaneleri, müracaat eserlerini ve süreli yayınları da içerecek şekilde hazırlanmıştır. Çalışma daha sonra Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu yayınları arasında basılmıştır. Yeni basılan bibliyografya eser sayısı, 2683'dir. Bülent Ağaoğlu'nun turizm ile ilgili diğer bibliyografya çalışmalarının listesi aşağıda yer almaktadır*.

TUGEV Dokümantasyon Merkezi Yayın Kataloğu, Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı Yayını, İstanbul.

Turizm Geliştirme ve Eğitim Merkezi bünyesinde oluşturulan dokümantasyon merkezinde yer alan basılı ve görsel dokümanların künyelerinin yer aldığı katalogların ilki, 1987 yılında hazırlanmıştır. Söz konusu katalogta 1295 adet kitap, 24 süreli yayın, 14 adet video, 17 adet yabancı dil kasetine ait künyelere yer verilmiştir. TUGEV tarafından hazırlanan ikinci katalog ise Şubat 1994 tarihinde basılmıştır. 1995 yılı içerisinde söz konusu katalogların üçüncüsü hazırlanarak basılmıştır.

Turizm Bibliyografyası (Açıklamaları): Hzl. Şenel Özpolat (Sorumlu), Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, Ankara, 1971. Metin Teksirdir, 313 sayfa.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından 1971 yılında hazırlanmıştır. 313 sayfadan oluşan bu eser, Türkiye'de hazırlanan ilk turizm bibliyografyası olma özelliğine sahiptir. Eser üç bölümden oluşmaktadır: A- Açıklamalı Turizm Bibliyografyası; B-Türkiye Bibliyografyası-Turizm: 1960-1970; C-Türkiye Makaleler Bibliyografyası - Turizm: 1960-1970.

Eserin "giriş bölümünde, yayınların tesbit edilebilmesi için "turizmle ilgili doğrudan

Türkiye'de bibliyografya derleme çalışmalarına büyük emeği geçmiş olan Bülent Ağaoğlu'nun turizm ve yakın alanlarında hazırlanmış olduğu ancak basıma olanağı bulamayan çalışmaları aşağıda sıralanmaktadır. Söz konusu çalışmalar, Bülent Ağaoğlu'nun özel koleksiyonunda yer almaktadır:

1) İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde yapılan turizm tezleri, İst. 11y. Dk. (38 künye); 2) Türkiye otel bibliyografyası, 1929 - 1981 (kitaplar) - İst. 30s. Dk. (189 künye); 3) Türkiye otel kaynakçası denemesi 1929 - 1981 - İst. 72y. Dk. (266 künye); 4) Türkiye seyahatnameler ve seyahatlar bibliyografyası. (*) - İst. 805 fiş.; 5) Kervansaray, han, kale ve hisarlar hakkında bibliyografya. (*) - İst. 40y. el yazması. (360 künye); 6) Turizm reklamcılığı bibliyografyası. - İst. 12y. el yazması. (Turizm Reklamcılığı yayınları 15. genel olarak "Reklamcılık" 65 künye); 7) Türkiye kıyı bibliyografyası. İst. 14y. Dk. (106 künye); 8) 1929 yılından 1980 yılına dek turizm ile ilgili olarak yayınlanan dergiler, bültenler, gazeteler, yıllıklar. - İst. 12y. Dk. (169 künye); 9) Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi'nde bulunan "Rekreasyon" konulu kitaplar - İst. 4y. Dk. (33 künye); 10) Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü Kütüphanesi'nde bulunan "Boş Zaman" ve "Rekreasyon" konulu kitaplar. - 2y. Dk. (16 künye); 11) Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü Kütüphanesi'nde bulunan turizm kitapları (Ağustos 1983 itibarıyla). - İst. 9y. Dk. (96 künye); 12) Turizm - Çevre ilişkileri konusunda bir bibliyografya denemesi - İst. 4y. Dk. (16 künye); 13) Türkiye boş zaman bibliyografyası. (*) - İst. 5y. Dk. (50 künye); 14) Türkiye kaplıca kaynakçası. (*) - İst. 51y. Dk. (405 künye); 15) Türkiye rekreasyon bibliyografyası. (*) - İst. 9y. Dk. (90 künye); 16) Türkiye'de seyahat işletmeleri (Seyahat Acentaları ve Tur Operatörleri) hakkında yayınlanmış eserler kaynakçası. - İst. 13y. Dk. (147 künye); 17) Boğaziçi bibliyografyası, Ön çalışma: 1. (*) - İst. 211y. Dk. (2574 künye); 18) Çubuklu Hıdıv Kasrı restorasyonu dolayısıyla Çubuklu bibliyografyası. - (*) İst. 3y. Dk. (19 künye); 19) Güney Antalya Turizm Gelişim Projesi hakkında bibliyografya denemesi, Türsab, no. 25, Ekim 1984, 16.s. (14 künye); 20) Seçmeli Türkiye turizm politikası bibliyografyası - Türsab. no. 23. Ağustos 1984. 12-13ss. (33 künye); 21) Seçmeli Türkiye turizm ulaştırması bibliyografyası - İst. 5y. Dk. (39 künye); 22) Turizm işletmeleri muhasebesi ile ilgili yayınlar (Türkiye) - İst. 5y. Dk. (21 künye); 23) Turizm işletmelerinde servis bibliyografyası - İst. 4y. Dk. (31 künye); 24) Türkiye bankacılık ve turizm bibliyografyası - Türsab. No. 24, Eylül 1984, 12-13ss. (33 künye); 25) Türkiye turizm bibliyografyası, 1929 - 1983 - İst. 9849 fiş.; 26) Türkiye turizm süreli yayınları bibliyografyası, 1929 - 1984 - İst. 210 fiş.; 27) Sistematiik Türkiye turizm işletmeciliği bibliyografyası 1929 - 1984 - İst.: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu. XII + 274s. (2683 künye); 28) Türkiye'de turizm işletmeciliği ve ilgili konuları hakkında yayınlanmış eserlere dair bir bibliyografya araştırması - (Bilim uzmanlığı tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı) - Ank. III + 148y. Dk. (1983 künye); 29) Türkiye ekonomi ve işletmecilik süreli yayınların bibliyografyası. 1929-1986. (*) - İst. 1805 fiş.ye); 30) Türkiye sosyal turizm bibliyografyası. İst. 5y. Dk. (56 künye)

Bibliyografyalar, bilginin nerede olduğunu gösteren çoğunlukta belli sistematiik kurullara göre oluşturulmuş çalışmalardır.

doğruya veya dolaylı ilgili yerli ve yabancı bütün kuruluşlardan ve kişilerden bilgi sağlamak yoluna gidildiği ve bu amaçla, hazırlanan fişler ve konu listelerinin ilgili bakanlıklara, yerli ve yabancı kuruluşlara, iç ve dış Turizm ve Tanıtma Bakanlığı bürolarına, turizmle uğraşan uzmanlara gönderildiği ve Ankara'da bulunan dokümantasyon merkezleri ve kütüphanelerin tarandığı" açıklanmaktadır. (Ağaoğlu 1985, s. 19-20).

Turizm Konusunda Bilimsel Araştırmalar ve Diğer Yayınlar Bibliyografyası (Almanya, Avusturya, İsviçre, WTO) (Basılmamış Mezuniyet Tezi), Ankara Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara, 1979, 127 sayfa.

Mehmet Tekin tarafından Ankara Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu'nda mezuniyet tezi olarak 1978 yılında hazırlanmıştır. 127 sayfadan oluşan çalışmada, Almanya, İsviçre, Avusturya'da ve Dünya Turizm Örgütü (WTO) bünyesinde hazırlanan araştırmalara yer vermektedir (Ağaoğlu 1985, s. 20-21).

Türkiye Turizm Bibliyografyası, 1970-1980: Haz. Kitaplık Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, 1981, 138 sayfa.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kitaplık Müdürlüğü tarafından 1981 yılında hazırlanmıştır. 138 sayfadan oluşan çalışma, teksir olarak basılmıştır. Çalışma, Bakanlığının kütüphanesinde o yıllarda okuyucuların hizmetine sunulan yayınları içermektedir ve 1845 künyeye sahiptir.

Turizm Bibliyografyası (Kitap, Makale, Doktora ve Doçentlik Tezleri), Feri Maviş, Eskişehir, 1983, 50 sayfa.

15'i doktora ve 1'i de doçentlik tezi olmak üzere toplam 407 eserin bibliyografik künyelerinin verildiği çalışma, Feri Maviş tarafından 1983 yılında hazırlanmıştır. Çalışma, teksir şeklinde çoğaltılmıştır.

Turizm Bibliyografyası'ndan 'Bülent Ağaoğlu Bibliyografyalarının Bibliyografyası'na, Bülent Ağaoğlu, Anatolia Dergisi, Mart 1995, ss. 24-29.

Türkiye'de kişisel bibliyografya üretilmesi konusundaki öncü çalışmaları ile tanınan Bülent Ağaoğlu'nun 1981 - 1994

dönemi de hazırlamış olduğu bibliyografya derlemelerinin özetinin yer aldığı çalışma, Anatolia Dergisi'nin Mart 1995 sayısında yayımlanmıştır. Çalışmada toplam 97 bibliyografya çalışmasının künyeleri yer alırken, söz konusu çalışmaların 38 tanesi de turizm ile ilişkili konulara aittir.

Türkiye Turizm Tezleri Bibliyografyası, 1952 - 1995, Nazmi Kozak, Ekin Yazım Merkezi yayını, İstanbul, 1996, 148 sayfa.

Türkiye'de 1952-1995 yılları arasında hazırlanmış uzmanlık, yüksek lisans, doktora, doçentlik ve profesörlük takdim tezlerinin künyelerine yer veren çalışma Nazmi Kozak tarafından hazırlanmış ve Ekin Yazım Merkezi tarafından 1996 yılında basılmıştır. Bibliyografyada toplam 1055 teze ait künye yer almaktadır. Söz konusu eserde tezler yazar tarafından geliştirilen konu başlıklarına göre tasnif edilerek sıralanmıştır. Kullanımda işlevselliği artırılması açısından geliştirilen diğer bir uygulama da, tezlerin anahtar sözcükler yardımıyla ifade edildiği "kavramsal dizin" bölümüdür. Çalışmada ayrıca yazar dizinine yer verilmiştir.

Türkiye Turizm Makaleleri Bibliyografyası, Nazmi Kozak, Ankara, 1996, Meun Bilgisayar Ortamındadır.

Türkiye'de turizm ve yakın alanlarında hazırlanmış makalelerin derlendiği bibliyografya, Nazmi Kozak tarafından hazırlanmaktadır. Şu ana kadar 3000 adet künyeye ulaşılmıştır. Çalışma, halen bilgisayar ortamında olup, henüz çoğaltılma aşamasına ulaşmamıştır.

Türkiye Turizmde Süreli Yayınlar, dergiler, bültenler, Nazmi Kozak, Anatolia Dergisi, Eylül - Aralık 1995, ss. 76-86.

Nazmi Kozak tarafından hazırlanan çalışma, Anatolia Dergisi'nin Eylül-Aralık 1995 sayısında yayımlanmıştır. Çalışmada Türkiye'de turizm alanında yayınlanmakta ve önceki yıllarda yayınlanmış olan dergiler tanıtılmaktadır. Çalışmada, dergilerin sınıflandırması "özel kişilerce yayınlanan dergiler", "kamuya ait kurumlarca yayınlanan dergiler", "demek, birlik ve odalarca yayınlanan dergiler", "sendikalarca hazırlanan

Genel başvuru kaynaklarının bir türü olan bibliyografyalar, araştırmacıların çalışmalarını sırasızda ortaya çıkan çıkan bilgi gereksinimlerinin giderilmesini birtakım araçlarla kolaylaştırma düşüncesinin pratikteki sonuçlarından birisidir.

dergiler", "basın kuruluşlanca hazırlanan dergiler", "vakıflar tarafından yayınlanan dergiler", "ulaştırma şirketlerince yayınlanan dergiler", "üniversitelerce yayınlanan dergiler", "otel işletmelerince yayınlanan dergiler" ve "seyahat şirketlerince yayınlanan dergiler" şeklinde yapılmıştır. Çalışmada toplam 97 dergiye ait bilgiler yer almaktadır.

Türkiye Turizmde Sayısal Veri Kaynakları, Nazmi Kozak, Anatolia Dergisi, Eylül-Aralık 1995, ss. 28-43.

Türkiye'de turizm ile ilgili olarak hazırlanmış sayısal veri kaynaklarını inceleyen çalışma, Nazmi Kozak tarafından 1995 yılında hazırlanmış ve Anatolia Dergisi'nin Eylül - Aralık 1995 sayısında yayımlanmıştır. Çalışma, Türkiye'de turizm alanında derlenmiş istatistikler ile araştırma ve envanterlerin kısa açıklamalarına yer vermektedir. Çalışmada, toplam 48 sayısal veri kaynağına ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

IV. TÜRKİYE'DE TURİZM İÇERİKLİ İNDEKSLER

TUGEY Yayın Duyuru ve Makale Tarama Listesi (Üç Aylık Bülten), Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı Yayını, İstanbul.

Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı Dokümantasyon Merkezi uzmanları tarafından üçer aylık sürelerde hazırlanmaktadır. Yayında, TUGEY Dokümantasyon Merkezi'ne ulaşan yeni yayınların künyelerine yer verilmektedir. Liste'de yerli ve yabancı dergilerde yayımlanan makalelerin künyelerinin yanı sıra kitap, araştırma, tez, rapor vb. dokümanlara ait bilgiler de bulunmaktadır.

Turizm Bakanlığı Kütüphanesi Yayın Duyuru Listesi (Üç Aylık Bülten), Turizm Bankası yayını, Ankara.

Turizm Bakanlığı kütüphanesi çalışanlarınca hazırlanmaktadır. Liste, kütüphaneye gelen yayınlara geliştirilmiş bir konu sınıflandırmasına uygun olarak yer vermektedir. Liste'de ayrıca, yayınların ve makalelerin öz'leri yer almaktadır. Liste, üçer aylık sürelerde hazırlanmaktadır.

T.C. Turizm Bankası Duyuru Listesi (Üç Aylık Bülten), T. C. Turizm Bankası A.Ş. Yayını, Ankara.

T.C. Turizm Bankası A.Ş. Araştırma ve Eğitim Başkanlığı tarafından hazırlanan Liste, T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülten'inin eki olarak hazırlanarak dağıtılmıştır. 1984 yılından hazırlanmaya başlanılan bültende, T.C. Turizm Bankası A.Ş. kütüphanesine gelen turizm ile ilgili kaynakların (dergi, kitap, vb yayınların) taranması ile oluşturulmuştur. Bülten'de makale, kitap, vb diğer yayınların künyelerine yer verilerek araştırmacılara ilgili literatür tanıtılmaya çalışılmıştır. Bülten'in, 1988 yılında yayın yaşamına son verilmiştir.

V. DÜNYADA TURİZM İÇERİKLİ BIBLIYOGRAFYALAR

An Annotated Bibliography of New Zeland Recreation Research on Women Nand Journal of Health, Physical Education & Recreation, (1992), 25 (4), ss. 22-24.

Makale şeklinde yayımlanan çalışma, Yeni Zelanda'da rekreasyon etkinlikleri konusunda hazırlanmış eserlerin künyelerine yer vermektedir. Çalışmada 456 eserin künyesi bulunmaktadır.

An Interdisciplinary Bibliography on Tourism and Local Leisure Activities. Contributions to Research on Regional and Lelsure Activities (Interdisziplinare Bibliographie zur Fremdenverkehrs - und Naherlungshung. Beitrage zur Regionalen Fremdenverkehrs - und Naherholungsforschung), *Berliner Geographische Studien*, 1981, 305 sayfa.

Almanya'da yayımlanmıştır. Bibliyografya, uluslararası turizm ve boş zamanların değerlendirilmesi ilişkisi üzerinde ülkelerinde hazırlanmış eserleri içermektedir. Çalışmada eserlerin künyeleri Almanca, İngilizce, Fransızca ve İtalyanca dillerinde verilmiştir.

A Selective Flemish Bibliography on Lelsure and Cultural Development. First Version, (Selektieve Viaamse Bibliografie wrije tijd en kulturele ontikkeling, Earste Versie, Brussels, Belgium, Vrije Universiteit Brussel, (1984), VI + 583 sayfa.

Bibliyografya 2000 makale, 1900 monografi ve diğer yayınlar, 1200 tez yer al-

Kuşkusuz bilgiyi oluşturan unsurların sayısı birden fazladır. Ancak her ne olursa olsun, bilgiye sahip olmak günümüz dünyasının en önemli servet kaynağıdır.

maktadır. Eserlerin künyeleri yazar adına ve konusuna göre ayrı ayrı sıralanmaktadır. Konu başlıkları şu şekildedir: "Doğa ve Çevre", "Turizm", "Rekreasyonel Etkinlikler", "Kültürel Aktiviteler", "Ev ve Komşuluk Aktiviteleri".

Bibliographie Touristique, Aix-en-Provence: Université d'Aix-en-Provence, Centre d'Etudes du Tourisme, Faculté de droit et des Sciences Economiques.

1965 yılından beri turizmde önde gelen başvuru kaynağı olan bu uluslararası süreli turizm bibliyografyası, dünyada hazırlanan turizm ile ilgili kitap, makale, rapor ve tezlerden tesbit edilenleri içermektedir*. Eserler, konu başlıklarına ve yayınlandıkları ülkelere göre ayrı ayrı sınıflandırılmaktadır. Konu başlıklarının alfabetik düzende sınıflandırıldığı bibliyografyada, alt başlık düzeyine de inilmektedir (Ağaoğlu 1985, s. 25). Söz konusu bibliyografya çalışmasının son yıllarda hazırlanan nüshaları, genellikle spesifik konulara ayrılmaktadır.

Bibliography of Tourism and Travel Research, Reports and Articles, C. R. Goeldner - D. Koren, Business Research Division, School of Business, University of Colorado, Colorado, 1971, Cilt: :1 = 122 sayfa; Cilt: :2= 135 sayfa, Cilt: :3= 114 sayfa.

C.R. Goeldner ile Karen Dicke tarafından Colorado Üniversitesinde 1971 yılında hazırlanan bu çalışma, turizm bibliyografyası klasiklerinden sayılmaktadır. Eser seyahat, rekreasyon ve turizm konularına ilişkin bir araştırma kaynağı niteliğindedir. Kapsamında, Ocak 1960'dan itibaren yayınlanan özgün eserler, derlemeler, istatistik özetleri ve makaleler yer almıştır. Çalışmanın birinci ciltinde; ABD'ne ait ulusal ve bölgesel

çalışmalar yayın adına göre alfabetik olarak sınıflandırılarak sunulmuştur. İkinci ciltte ABD eyaletleri ile ilgili çalışmalar, eyaletlere göre sınıflandırılmıştır. Üçüncü ciltte ise ABD dışındaki ülkelere ilişkin olarak yayınlanmış çalışmalar, önce "uluslararası" başlığı altında ve daha sonra, "Kıtalar" a ve onların altında "Ülkeler" e göre sınıflandırılarak sunulmuştur (Ağaoğlu 1985, s. 26)..

Bibliography: Human Resource Management in the Hospitality Industry (1989 - 1992) *Hospitality & Tourism Educator*, 1993, 5 (2), ss. 37-40.

1989 - 1992 yılları arasında konaklama endüstrisinde insan kaynakları yönetimi konusunda yayınlanmış makalelerin künyelerine yer verilen çalışma, ayrıca eserlerin "öz"lerini de içermektedir.

Interdisciplinary Bibliography on Tourism and Leisure Research. Contributions to General and Regional Tourism and Leisure Research. Reporting Period 1979-1984 (Interdisziplinäre Bibliographie zur Fremdenverkehrs- und Naherholungsforschung- und Naherholungsforschung. Berichtszeitraum 1979-1984. Institut für Geographie der Technischen Universität Berlin, Berlin, 1986, 221 sayfa.

Federal Almanya'da hazırlanan çalışmada 1400 künye yer almaktadır. Çeşitli ülkelerde hazırlanmış turizm ve boş zamanların değerlendirilmesi konularını içeren çalışmalar kapsamaktadır. Çalışma sekiz bölümden oluşmaktadır.

International Tourism: A Guide to the General Basic Literature and to Source Material (International Toerisme; een gids in de algeme basisliteratuur en het bronnenmateriaal), *Research Memorandum*, Department of Economics, University of Tilburg, 1982, VIII + 101 sayfa.

Dünyada turizm ile ilgili bibliyografya üreten en önemli çalışmalar Droit Üniversitesi bünyesinde hazırlanmaktadır. Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren "Centre des Hautes Etudes Touristiques" belirli dönemlerde turizm ile ilgili çeşitli alt dallarda bibliyografya üretmekte ve bunları yayınlamaktadır. Merkez tarafından hazırlanan ve yayınlanan bibliyografya çalışmalarının bazıları şunlardır: Baretje, R., "Turizm Bibliyografyası (Bibliographie Touristique), 1986, 156 sayfa; Baretje, R., "Bibliyography of Tourism Bibliographies" (Bibliographie de Bibliographies Touristiques), 1986, 171 sayfa; Baretje, R., Tomasi, M. L., "Health Tourism, Balneology and Sea Water Therapy: Bibliography" (Tourisme de Santé, Thermalisme, Thalassothérapie: Essai Bibliographique), 1989, 51 sayfa; Baretje, R., Gilli, C., "Tourism in Rural Areas: bibliyography" (Tourisme en Milieu Rural: Essai Bibliographique), Cilt 6, 1989, 50 sayfa; Baretje, R., "Tourism and Carrying Capacity: Bibliography" (Tourisme et Carrying Capacity: Essai Bibliographique), Cilt 5, 1988, 46 sayfa; Baretje, R., "Tourism, Cost Benefit Analysis, Multipliers: Bibliography" (Tourisme, Analyse Coûts-bénéfices, Multiplicateur: Essai Bibliographique), Cilt 6, 1988, 48 sayfa; Baretje, R., Grandpré, F. De, "Tourism and Computing: bibliyography" (Tourisme et Informatique: Essai Bibliographique), cilt 4, 1988, 49 sayfa; Baretje, R., "Tourism in the Pacific and Far East: Bibliography" (Le Tourisme Dans le Pacifique et en Extrême-Orient: Essai Bibliographique), cilt 21, 1989, 53 sayfa; Baretje, R., "Tourism in Africa: bibliyography" (Le Tourisme en Afrique: Essai Bibliographique), cilt 9, 44 sayfa; Baretje, R., "Tourism and National and International Law: Bibliography" (Tourisme et droit national et international: Essai Bibliographique), cilt 5, 1988, 44 sayfa; Baretje, R., "Youth Tourism" (Le Tourisme des Jeunes), cilt 3, 1984, 50 sayfa.

Bibliyografya hazırlama sürecinin altında yatan en önemli amaçlardan bir tanesi, insan yaşamını birtakım araçlarla kolaylaştırma düşüncesidir.

Bu çalışma, gelişmekte olan ülkelerde turizm sektörüne yönelik hazırlanmış araştırmaların bir bölümünün künyelerini içermektedir. Bibliyografya altı ana bölümden oluşmaktadır. Bunlar; "Genel Tanıtım ve Referans Çalışmalar", "Bibliyografyalar", "Özel Dergiler", "Bazı Özel Konular Üzerindeki Araştırmalar", "Sayısal Kaynaklar", "Kaynakların Enstitü veya Özel Organizasyonlarla İlgili Bölümler"dir.

National Catalogue of Hotel and Tourism Theses (Catálogo Nacional de tesis de turismo hotelería), Centro de Información Turística, Colombia, 1988, 112 sayfa.

Çalışma, 1988 yılından sonra Kolombiya'da turizm ve otelcilik alanlarında hazırlanmış 654 tez çalışmasını içermektedir. Bibliyografyada tezler yazar adı, yılı, hazırlanan kurum, konu başlığına göre ayrı ayrı sıralanmaktadır.

Public Administration and Tourism Development: A Bibliography, Vance Bibliographies, Public Administration Series, ABD. (1986), No: P 1946, 21 sayfa.

Çalışma, kamu yönetimi ve turizmin gelişmesi konularında hazırlanmış kitap, makale, kısa yazılar, yerel yönetimlerin yayınlarındaki haberler, yıllıklar ve diğer eserlerin künyelerine yer vermektedir. Çalışmada eserler alfabetik olarak sıralanmaktadır.

The Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly 25-Year Index, Cornell University School of Hotel Administration, New York, 1985, 171 sayfa.

The Cornell H.R.A. Quarterly dergisinin 25. yayın yılı dolayısıyla hazırlanan index, söz konusu dergide 25 yılda yayınlanan makalelerin künyeleri yer almaktadır. Çalışmada makaleler konu ve yazar adına göre sıralanmaktadır.

The Emergence of Research on Third World Tourism: 1945- to 1970: An Introductory Essay Cum Bibliography, Araştırma Notu, Department of Economics, University of Tilburg, 1984, 39 sayfa.

Tilburg Üniversitesi tarafından 1984 yılında yayınlanan çalışma, gelişmekte olan ülkelerde gerçekleştirilen turizm ile ilgili

araştırmalar ana başlıkları ile kapsamaktadır. Çalışmada, araştırmalar yıllar itibariyle sıralanmakta, dağılımına ve son bölümde coğrafi ve yazar adına göre dizin bulunmaktadır.

Third World Tourism Research 1950-1984: a Guide to Literature, Tilberg University Department of Economics, Frankfurt, 1991, 282 sayfa.

Bibliyografya, Üçüncü Dünya Ülkeleri'ndeki turizm araştırmalarını derlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 1950-1984 yılları arasındaki 35 yıllık süreçte hazırlanmış 2000 çalışmayı içermektedir. Bibliyografya, kapsanan çalışmaları yayın yıllarına göre sıralamaktadır. Çalışmanın son bölümünde yazar, editör ve coğrafi dağılım indeksi almaktadır.

Tourism and the Travel Industry: An Information Sourcebook (Bibliografski izvori istraživanja turizma), Yugoslavia Institut za Turizm, 1986, 32 sayfa.

Mount Holyoke Collge öğretim üyelerinden Prof. Engass Peter tarafından 1988 yılında hazırlanan bibliyografya, 900 künyeden oluşmaktadır. Bibliyografyada kitaplar, dergiler, gazeteler, kamu kurumlarının yayınları ile konferanslarda sunulan bildirilerin yer aldığı kitaplara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tourism Issues and Impacts: an Annotated Bibliography, Plymouth State Collge, New Hampshire, 1986, 32 sayfa.

Plymouth Devlet Koleji tarafından 1986 yılında yayınlanan çalışma, ABD'nin kuzeydoğu kıyı bölgeleri ile ilgili konularda hazırlanmış çalışmaları kapsamaktadır. Çalışmada turizmin söz konusu bölgeler üzerindeki ekonomik, fiziksel ve sosyo-kültürel etkileri ile ilgili çalışmalar kapsanmıştır.

Tourism Research (La Recherche en Tourisme), Centre d'Etudes du Tourisme., Montreal, Kanada, 1988, 2 sayfa.

Bibliyografya, 1984-1988 yılları arasında turizmalardaki araştırmaya dayalı eserleri içermektedir. İngilizce ve Fransızca dillerinde hazırlanan çalışmada eserler yazar soyadına ve basım yılına göre sıralanmaktadır.

İncelemeler, Türkiye'de turizm ve yakın alanlarında bibliyografya üretme olgusunun henüz yeni olduğunu göstermektedir. Bu alandaki ilk ciddi çalışmalar 1980'lerin ortalarına rastlamaktadır.

The Literature of Travel / Tourism: Daniel Zabel tarafından hazırlanan çalışmada; turizm ve yakın alanlarına yönelik kaynak kitaplar, başvuru yayınlar, bibliyografyalar, kataloglar, sözlükler, dergiler, indeks'ler ve abstract'lar, istatistiksel kaynaklar ile diğer vb eserler kısaca tanıtılmaktadır.

Travel and Tourism Information Sources, Editör: J.R. Brient Ritchie, C. R. Goeldner, John Wiley & Sons, New York.

C.R. Goeldner tarafından makale içeriğinde hazırlanan çalışma, "Travel, Tourism and Hospitality Research: A Handbook for Managers and Researchers" isimli kitapta yayımlanmıştır. Çalışmada, turizm ile ilgili bibliyografyalar, makaleler, istatistiksel kaynaklar, dergiler, indeksler ve diğer veri kaynakları tanıtılmaktadır. Basit bir içeriğe sahip olan çalışma, turizme giriş yapan araştırmacılara çok gerekli olan yayınları tanıtmayı amaçlamaktadır.

Bibliographies on Tourism and Related Subjects: An Annotated Sourcebook (Jafar Jafari ve Diğerleri), CO: Business Research Division, Graduate School of Business Administration, University of Colorado, 1988.

Çalışma, turizm ve yakın alanlarında hazırlanmış 271 bibliyografyaya yer vermektedir. Bu konular arasında turizm, konaklama, rekreasyon, boş zamanların değerlendirilmesi ve ulaştırma sektörü bulunmaktadır. Çalışmada, her bibliyografya tek tek açıklanmakta ve yayınların fiyatı, yayınevinin adresi, basım yılı gibi bilgilere de yer verilmektedir.

Bibliography of Theses and Dissertations in Recreation, Parks, Camping and Outdoor Education, National Recreation and Park Association, Virginia, 1970, 555 sayfa.

Çalışma, ilgili olduğu alanındaki 4000 tezi içermektedir. Çalışmanın devamı niteliğinde yine aynı başlık altında 1979 yılında bir başka çalışma daha yapılmıştır. Söz konusu ikinci çalışmada toplam 2798 tezin künyesi yer almıştır.

Tourism In Montreal: Annotated Bibliography. The Town of Montreal (CIDEM - Tourism), (Le Tourisme à Montréal: Bibliographie Annotée. La

Ville de Montréal (CIDEM-Tourisme), Canada Centre d'Etudes du Tourisme, Montreal, Kanada, 1987, 138 sayfa.

Çalışma, 1980-1987 yılları arasında Kanada'nın eyaletlerinden Quebec'i konu edilerek hazırlanmış 324 eserin künyesi yer almaktadır. Eserler makale, rapor, araştırma ve diğer çalışmalardır. Sekiz bölümden oluşan çalışmanın yayın dili Fransızca'dır.

VI. DÜNYADA TURİZM İÇERİKÜ İNDEKS VE ABSTRACT'LAR

Articles In Hospitality and Tourism (Aylık Dergi), University of Surrey, Guildford, 1985 -

Aylık sürelerde hazırlanmaktadır. Surrey Üniversitesi, Oxford Polytechnic ve Dorset Institute kütüphanelerine ulaşan 100 adet derginin taranmasından elde edilen makalelerin künyelerine yer verilmektedir. Yayında makaleler genel turizm, yiyecek-içecek, konaklama, boş zamanların değerlendirilmesi ve rekreasyon konularına göre tasnif edilmektedir. Dergi, Surrey Üniversitesi tarafından 1985 yılından bu yana yayınlanmaktadır.

Lodging and Restaurant Inde (Üç Aylık Dergi), The Restaurant, Hotel and Institutional Management Institute, West Lafayette, 1987 -

The Restaurant, Hotel and Institutional Management Institute tarafından üçer aylık sürelerde 1987 yılından bu yana yayınlanmaktadır. Yayında 60'tan daha fazla sayıda derginin taranmasından elde edilen makaleler indekslenmektedir. İndeksin ilk sayısı 1985 yılında hazırlanmış olmasına rağmen, şimdiki haline 1987 yılında ulaşmıştır. Yayında makaleler başlıklarına göre alfabetik olarak sıralanmaktadır.

Leisure, Recreation and Tourism Abstracts (Üç Aylık Dergi), CAB International, United Kingdom, 1976 -

CAB International tarafından hazırlanmakta olan yayının ilk adı "Rural Recreation and Tourism Abstracts"tır. Yaklaşık 75 ülkede yayınlanan turizm, boş zamanların değerlendirilmesi ve rekreasyon alanlarında yayınlanan kitap, makale, tez,

Elde edilen bulgular, dünya genelinde turizm ve yakın alanların bibliyografya ve indeks hazırlanmasının önemini anlaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

rapor vb. yayınların "öz"lerine yer veren dergi, üçer aylık sürelerde yayınlanmaktadır. Dergide, kapsanan yayınlar öncelikle geliştirilmiş konu başlıklarına göre tasnif edilerek sıralanmaktadır. Yayının son kısmında ise yazar ve kavramsal dizin yer almaktadır.

The Hospitality Index, (Üç Aylık Dergi), Consortium of Hospitality Research Information Sources, Washington, DC, 1988-

Consortium of Hospitality Research Information Sources tarafından 1988 yılından beri üçer aylık sürelerde hazırlanmaktadır. Turizm ve alt dallarında yayın yapan dergilerde yayımlanan makalelerin künyelerine yer veren indekste restoran, otel, seyahat, havayolu, havayolu yer hizmetleri, catering ve casino işletmeciliği konuları kapsamaktadır. İndeks, Cornell Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu ile Nevada ve Wisconsin Üniversitesi işbirliğinde hazırlanmaktadır.

Travel and Tourism Law Bibliography, International Forum of Travel and Tourism Advocates, San Francisco, 1988.

Bibliyografya üç aylık sürelerde yayınlanmaktadır. Seyahat ve turizm alanlarında yayınlanmış hukuki konuların içeren çalışmaları içermektedir. Eserlerin künyelerinin yanı sıra abstratların da yer aldığı çalışmada, eserler yazar soyadına göre sıralanmaktadır.

Travel and Tourism Index (üç Aylık Dergi), Brigham Young University, Hawaii, 1984 -

Turizm ve yakın alanlarında yayınlanan dergi, gazete ve diğer süreli yayınlardaki makalelerin künyelerine yer veren dergi, 1984 yılından beri hazırlanmaktadır. 65 süreli yayının tarandığı dergi, üçer aylık sürelerde Brigham Young Üniversitesi tarafından hazırlanmaktadır.

VII. DÜNYADAKİ TURİZM İÇERİKLİ DİĞER BİBLİYOGRAFYA ÇALIŞMALARI

Annotated bibliography on health and tourism issues, Pan American Health Organization, Washington, D.C., 1992, 57 sayfa.

Appropriate tourism for the third world. A bibliography on the socio-cultural dimension: 1963-1984, *Tourism Recreation Research*, (1987), 12 (2), ss. 55-64.

Duluth tourist index, M. L. Chong, Working Papers, School of Business and Economics, University of Minnesota, Duluth, 1981, 27 sayfa.

Health tourism, development prospects in Quabec (Le tourisme de santé, les perspectives de développement au Québec), Québec, Kanada, Ministère du Tourisme, Gouvernement du Québec (1988), 48 sayfa.

Hospitality bibliography, Hospitality Valuation Services, Inc., New York, 1986, 119 sayfa.

Media use in Third World tourism research, H. L. Theuns, *Annals of Tourism Research*, 1992, 19 (2), 343-346.

Nature based tourism: an annotated bibliography, W. Whitlock, K. Van Romer, N.H. Becker, Strom Thurmond Institute, Carolina, 1991, 243 sayfa.

The emergence of research on Third World tourism: 1945 to 1970; an introductory essay cum bibliography, Research Memorandum, Department of Economics, University of Tilburg, 1984, 39 sayfa.

The perceptual and socio-cultural dimensions of the tourism environment: an annotated bibliography, Organization of American States, Department of Economics Affairs, International Trade and Tourism Division, Washington, D.C., 1986, 123 sayfa.

Tourist bibliography. Legislation supplement, World Tourism Organization, Madrid, 1984, 99 sayfa.

Tourism. A Guide to sources of information, D. Overton (Editor), CPI Information Reviews. Capital Planning Information, United Kingdom, 1988, 82 sayfa.

Touristic development, conditions and systems: a selective literature reviews (Toeristische ontwikkeling voorwaarden

Dünyada pek çok bibliyografya ve indeks çalışmasının internet'in getirmiş olduğu olanaklardan yararlanılarak elektronik olarak kullanıcılara ulaştırılmakta olduğu görülmektedir.

en systematiek: een selectief literatuuroverzicht), H. L. Theuns, A.M.L. Passier-Grootjans, Tilburg, 1983, 88 sayfa.

Travel in Asia. A guide to information sources, N. L. Edgar, W.Y. Ma, Gale Research Company, Michigan, 1983, 413 sayfa.

Water tourism (Analytical bibliography) (Le tourisme fluvial (bibliography analytique), Ministère de L'industrie, des Postes et Télécommunications et du Tourisme, Centre de Documentation, Paris, 1987, 31 sayfa.

VIII. DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada, Türkiye'de ve dünyada yayınlanmış ulaşılabilen bibliyografya çalışmalarının coğrafi (Türkiye ve dünya) ve alfabetik bir şekilde sınıflandırılarak kısa açıklamaları verilmiştir.

Yapılan incelemeler sonrasında Türkiye'de bibliyografya üretme olgusunun turizm alanında henüz yeni olduğu görülmektedir. 1970'li yıllarda hazırlanmış bir-iki bibliyografya denemesi dışında bu alanda ilk ciddi çalışmalar 1980'li yılların ortalarına rastlamaktadır. Aslına bakılırsa, turizm alanında Türkiye'de hazırlanmış ilk ciddi ve sistematik çalışma, Bülent Ağaoğlu'nun Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlanmış olduğu yüksek lisans tezidir. Ağaoğlu bu çalışmada, Türkiye'de 1929-1984 yılları arasında Türkiye'deki turizm ve yakın alanları ile ilgili çalışmaların bibliyografyasını hazırlamıştır. Çalışma sistematik hazırlanma biçimi bakımından da önemli üstün yanlara sahiptir.

Öte yandan son yıllarda Türkiye'de bibliyografya ve bunun bir türü olan indeks hazırlama çalışmalarının süreklilik kazanmakta olduğu gözlenmektedir.

Dünyada ise bibliyografya hazırlama çalışmaları turizm alanında Türkiye'ye göre on yıl öncesinden başlamıştır. 1960'lı yıllarda hazırlanmaya başlanan turizm ve yakın alanlarını kapsayan bibliyografya çalışmaları, 1980'li yıllarla birlikte hız kazanmıştır. Turizmin alt dallarına yönelik olarak hazırlanmaya başlanan yeni bibliyografya

çalışmaları, giderek süreli hale gelmektedir. Özellikle "abstract", "indeks" ve diğer benzeri çalışmalar dünyada artık kabul görmüştür. Değeri giderek daha fazla anlaşılan bu çalışmaların sayısı artmaktadır. Bu kuruluşlar, son yıllarda elektronik alanında gözlenen son teknolojik yeniliklerden de yararlanarak, çalışmalarını basılı dergilerin yanı sıra CD-ROM olarak da piyasaya sunmaya ve Internet'in geniş olanakları sayesinde üretmiş oldukları "bilgi"leri satmaya başlamışlardır.

Ancak bütün bunlara karşılık bibliyografya ve indeks hazırlama "işinin özü gereği, çalışmalar arasında sistematik yönden farklılıklar gözlenmektedir. Turizm olayının içeriğinin de etkisiyle özellikle konular arasında önemli başkalaşmalara rastlanmaktadır.

Sonuç olarak; turizm alanında dünyada bilgi üretmenin gereği yeteri düzeyde anlaşıldığı söylenebilir. Öyle ki, bu alanda süreli hazırlanan çalışmalar 10-15 yıla varan geçmişe sahip olmaya başlamışlardır. Ancak, ne yazık ki bu ifadeleri Türkiye için söylemek için zaman erkendir. Zira Türkiye'de bilginin önemi turizm alanında henüz anlaşılmamaktadır. Piyasaya sunulan indeks ve bibliyografya çalışmalarına turizm alanında çalışmalar yapmakta olan kişiler bile rağbet etmemektedir. Bu; Türkiye'nin bir ayıbıdır ve Türkiye üniversitelerindeki gerçeğin önemli bir ipuçudur.

KAYNAKÇA

AĞAOĞLU, Bülent, Sistematik Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul, 1985.

AĞAOĞLU, Bülent, "Turizm Bibliyografyası'ndan Bülent Ağaoğlu Bibliyografyası'nın Bibliyografyası'na", Anatolia Dergisi, Mart 1995, ss. 24-29.

KOZAK, Nazmi, Türkiye Turizm Tezleri Bibliyografyası, Ekin Yazım Merkezi Yayını, İstanbul, 1996.

KOZAK, Nazmi, "Türkiye Turizmde Süreli Yayınlar, Dergiler, Bültenler", Anatolia Dergisi, Aralık 1995, ss. 76-88.

Leisure, Recreation and Tourism Abstracts, (Çeşitli sayılar: 1983-1996).

GOELDNER, C.R. RITCHIE, B. JR (Editor), "Travel and Tourism Information Sources", Travel, Tourism and Hospitality Research: A Handbook for Manager and Researchers, John Wiley & Sons, New York.

Türkiye'de bibliyografya ve indeks hazırlanmasının önemi henüz anlaşılamamıştır. Özellikle akademik yaşamda bilgiye sahip olmanın artı bir nitelik olarak genelinde görülmemesi, bibliyografyalara olan ilgiyi azaltan bir faktördür.